

Mapa jakości powietrza

**Zdrowe Mazowsze to nasz wspólny cel.
Zobacz, co możesz zrobić,
by ratować naszą małą ojczyznę.**

Indeks jakości powietrza

PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	PM2,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
0–20	0–13
21–50	14–35
51–80	36–55
81–110	56–75
111–150	76–110
>150	>110

Broszura, którą trzymasz w dłoni, trafiła do Ciebie nieprzypadkowo. Jesteś mieszkańcem domu jednorodzinnego na Mazowszu.

6000 osób
tylu mieszkańców Mazowsza co roku umiera z powodu złej jakości powietrza

0,5 litra
tyle powietrza z każdym oddechem człowiek wciąga do płuc

2 lata
tyle skraca życie oddychanie zanieczyszczonym powietrzem, w którym stężenie pyłu PM 2,5 jest przekroczone
(wg badań naukowców z Energy Policy Institute na Uniwersytecie w Chicago)

Smog jest podstępny – działa niezauważalnie w ludzkim ciele, prowadząc do śmiertelnych efektów, atakując serce, płuca i inne organy.

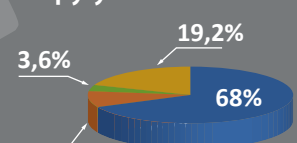
CO ZANIECZYSZCZA POWIETRZE NA MAZOWSZU?

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza na Mazowszu odpowiedzialnymi za przekroczenia norm są:

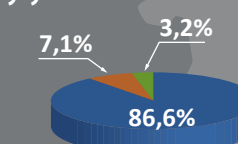
- spalanie paliw w gospodarstwach domowych (złej jakości paliwa i nieekologiczne stare piece, tzw. kopciuchy),
- spalanie śmieci,
- intensywny ruch samochodowy.

Źródła zanieczyszczeń w województwie mazowieckim i ich podział
(na podstawie: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim – raport wojewódzki za 2023 rok)

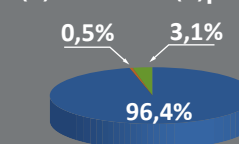
pyły zawieszone PM10

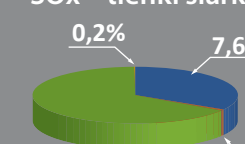
pyły zawieszone PM2,5

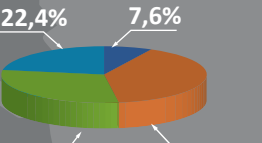
B(a)P – Benzo(a)piren

SOx – tlenki siarki

NOx – tlenki azotu

- Gospodarka komunalno-bytowa
- Transport drogowy
- Emisja punktowa
- Hałdy i wyrobiska
- Inne źródła

Powietrze, którym oddychamy, jest zanieczyszczone. Zawiera substancje, które zagrażają naszemu życiu i zdrowiu. Atakują układ krwionośny i oddechowy, zwiększają ryzyko zachorowania na nowotwory płuc, gardła czy krtani, prowadzą do wielu innych chorób, a w następstwie do przedwczesnych zgonów. Narażają dzieci na silne alergie i konieczność przyjmowania leków od najmłodszych lat. Pogłębiają złe samopoczucie osób starszych.

SMOG ZABIJA. SMOG OBNIŻA JAKOŚĆ ŻYCIA.

Powoduje konieczność zmiany naszych codziennych nawyków. Zamyka nas w domach, gdy na dworze świeci piękne słońce. Prognozom pogody coraz częściej towarzyszą ostrzeżenia – nie tylko związane z niebezpiecznymi zjawiskami atmosferycznymi, ale również z jakością powietrza. Indeksy jakości powietrza są alarmujące. Szczególnie niebezpieczne są najdrobniejsze frakcje pyłu, tzw. **pył zawieszony PM2.5**. Szacuje się, że z powodu długotrwałego narażenia na jego działanie **życie przeciętnego mieszkańca Unii Europejskiej jest krótsze o około 8 miesięcy**. W Polsce – **nawet o 10 miesięcy**, gdyż zanieczyszczenie w naszym kraju jest większe niż w pozostałych krajach UE. Co to oznacza?

JAKI WPŁYW MA SMOG NA NASZE ŻYCIE I ZDROWIE?

6000
liczba mieszkańców Mazowsza umierających co roku z powodu smogu

500 tys.
roczna liczba wizyt u specjalistów z powodu chorób spowodowanych smogiem

12 tys.
roczna liczba nowych hospitalizacji wynikających z problemów zdrowotnych będących konsekwencją zanieczyszczonego powietrza

35 mld złotych
łączna wartość rocznych kosztów zdrowotnych dla Mazowsza

**KTO PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ZŁY STAN POWIETRZA? – MY WSZYSCY.
KTO MUSI PODJĄĆ DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA? – MY WSZYSCY.**

Dane prezentowane podczas Kongres Czystego Powietrza w Warszawie, w marcu 2023 r.

JAKIE SĄ SKUTKI ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA?

zdrowotne:

- zanieczyszczenie powietrza wywołuje krótkotrwałe ostre objawy chorobowe, ale również choroby przewlekłe, często nieuleczalne, bezpośrednio zagrażające życiu lub skracające jego długość

przyroda:

- choroby zwierząt i roślin
- zmniejszenie różnorodności biologicznej

gospodarka:

- koszty opieki zdrowotnej
- zmniejszona produktywność pracowników
- zniszczenie infrastruktury

rolnictwo:

- zmniejszenie i straty plonów
- zakwaszenie gleb
- choroby roślin

atmosfera i klimat:

- zmiany klimatyczne
- kwaśne deszcze
- dziura ozonowa
- smog

SMOG

To nienaturalne zjawisko atmosferyczne spowodowane nadmiernym zanieczyszczeniem powietrza, powstające przy bezwietrznej pogodzie i dużej wilgotności. Jego powstawaniu sprzyja ukształtowanie powierzchni (doliny) i zwarta zabudowa. Powietrze jest wtedy zamglone i miewa nieprzyjemny zapach. Szczególnie źle smog znoszą dzieci, seniorzy, alergicy i ludzie z chorobami układu oddechowego. Główną przyczyną smogu jest niska emisja. **NISKA EMISJA** to emisja pyłów i szkodliwych gazów na wysokości do 40 m. Zanieczyszczenia te pochodzą z sektora komunalno-bytowego (domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla i drewna odbywa się w nieefektywny sposób) oraz z transportu spalinowego.

PM2.5

1. Czy ja mogę dostać dofinansowanie do nowego ogrzewania domu?
2. Czy ja mogę dostać dofinansowanie do ocieplenia domu?
3. Czy ja mogę dostać dofinansowanie do instalacji fotowoltaicznej?
4. Kiedy i jak mogę złożyć wniosek o dotację w programie czyste powietrze?
5. Do kiedy muszę dokonać wymiany systemu grzewczego?
6. Jakie przepisy dotyczą mnie już teraz?
7. Co to jest audyt energetyczny i ile kosztuje?
8. Czy mogę otrzymać preferencyjny kredyt na sfinansowanie modernizacji energetycznej mojego domu?

NA TE I INNE PYTANIA ODPOWIEDZI UDZIELI

Punkt ekodoradczy

ul. Pijarska 40, Góra Kalwaria

Punkt konsultacyjny czynny:

poniedziałek 9-18

środa 8-16

w czwartek 8-16

Na spotkanie należy się umówić:

telefonicznie (505 699 433)

lub mejlowo (p.kochanska@gorakalwaria.pl)

Szanowni Mieszkańcy!

Jak ważne jest dla naszego zdrowia czyste powietrze przypominamy sobie zazwyczaj, gdy rozpoczyna się u nas pora jesienna. Jako wódtarz gminy zapewniam jednak Państwu, że nasze działania nie są zależne od pór roku – są całoroczne, a z biegiem lat widać znacząco poprawę w jakości tego czym oddychamy.

Temat ekologii i dbania o naturalne środowisko jest mi prywatnie bardzo bliski. Dlatego też, gdy tylko zostałem burmistrzem zdecydowałem o przystąpieniu naszej gminy do rządowego Programu Czyste Powietrze. Byliśmy wówczas jedną z niewielu gmin nie tylko na Mazowszu, ale i w kraju, które zdecydowały się nieść pomoc mieszkańcom w ten sposób. Obecnie, po 5 latach, jesteśmy na pierwszym miejscu jeśli chodzi o liczbę wniosków o dofinansowanie, które pomagamy pisać naszym mieszkańcom, ale przede wszystkim jesteśmy liderami w tzw. obwarzanku warszawskim" w łącznej wysokości dotacji z Programu Czyste Powietrze, które pozyskaliśmy na termomodernizację prywatnych budynków.

Jednak nie popadamy w samozadowolenie i dodatkowo w ubiegłym roku przystąpiliśmy do kolejnego programu - „Mazowsze bez Smogu”, który pozwala jeszcze prężniej działać gminnym ekodoradcom. Ci pracownicy gminy na co dzień pomagają naszym mieszkańcom w uzyskaniu dofinansowania, udzielają wsparcia podczas organizacji remontu domu, podpowiadają jak obniżyć rachunki oraz jak dbać o naturalne środowisko.

Już za chwilę zaczniemy diagnozę ubóstwa energetycznego, które ma na celu wsparcie tych mieszkańców gminy, którzy nie mają możliwości we własnym zakresie poprawić swojej sytuacji mieszkaniowej, wymienić pieca, czy wykonać termomodernizację domu.

Wpływ na jakość powietrza ma również transport publiczny – dlatego nieustannie pracujemy nad powiększeniem oferty komunikacji publicznej oraz budową tras rowerowych tak, aby samochód był ostatecznością jeżeli chodzi o poruszanie się po naszej gminie.

Dzięki pozyskiwaniu wielu funduszy zewnętrznych służących poprawie jakości powietrza od kilku lat czyszczenie ulic na terenie naszej gminy odbywa się na mokro, co pozwala uniknąć rozpylania zanieczyszczeń do powietrza.

Czujniki jakości powietrza zamontowane na terenie naszej gminy **mierzą, ile szkodliwych substancji, przede wszystkim pyłów zawieszonych, znajduje się w bezpośrednim otoczeniu.** Mieszkańcy mogą sprawdzić odczyt z czujników za pomocą aplikacji mobilnej <https://airly.org>. Szczególnie osoby z chorobami układu oddechowego lub rodzice najmłodszych dzieci mają zatem możliwość świadomego podjęcia decyzji o tym czy danego dnia wyjść na spacer czy unikać przebywania na zewnątrz.

Wszystkie te działania mają na celu poprawę powietrza, którym oddychamy. Jednak pamiętajmy, że wielkie sprawy potrzebują wielu małych kroków, dlatego i Państwa zachęcam do przyłączenia się do tej wspólnej sprawy. Bo razem i każdy z nas z osobna, mamy wpływ na nasze otoczenie.

Arkadiusz Strzyżewski

Burmistrz Miasta i Gminy Góra Kalwaria

Gmina Góra Kalwaria

liczba mieszkańców
26 171

liczba kotłów do wymiany
1185

liczba złożonych wniosków o dotacje
653 szt.

wartość dotacji
5 150 663,25 zł

Program czyste powietrze

Dla kogo?

Dla właścicieli i współwłaścicieli jednorodzinnych domów mieszkalnych lub lokali mieszkalnych wydzielonych w budynkach jednorodzinnych posiadających wyodrębnioną księgę wieczystą.

Na co?

wymianę kopciucha, czyli nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe na nowy efektywny i ekologiczny kocioł

modernizację instalacji grzewczej

ocieplenie budynku

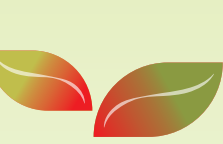
zakup rekuperacji, czyli wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła

wymianę okien i drzwi

montaż instalacji PV, czyli instalacji fotowoltaicznej (paneli słonecznych)

Programy i uchwały dot. ochrony powietrza

od 11 XI 2017

można montować tylko kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu

Wymagania ekoprojektu to minimalne normy emisji zanieczyszczeń do powietrza dla kotłów oraz miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (m.in. kominków), określone jednolicie dla całej UE.

od 1 I 2023

- zakaz używania kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012
- zakaz eksploatacji kotłów na paliwa stałe (w tym biomasę) w nowo budowanych budynkach, dla których wniosek o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie zostały złożone po dniu 1 stycznia 2023 r., jeżeli istnieje techniczna możliwość podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej, która znajduje się na terenie bezpośrednio przylegającym do działki inwestora, na której znajduje się instalacja,
- zakaz używania kominków, które nie spełniają wymogów ekoprojektu lub nie są wyposażone w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie

od 14 VI 2024

Nowe zasady w Programie Czyste Powietrze

- wybór pomp ciepła, ekologicznych kotłów na biomasę oraz instalacji fotowoltaicznych tylko z Rządowej Listy zielonych materiałów (ZUM).
- obowiązkowy audyt energetyczny – 1200 PLN w 100% pokrywany ze środków publicznych
- wprowadzenie terminu składania wniosków w programie „Czyste powietrze” – koniec 2027 roku

na Mazowszu
obowiązuje **Uchwała antysmogowa**,
znowelizowana 14 maja 2022 r.

„Program Ochrony Powietrza”
znowelizowany 21 listopada 2023 r.

„Program Czyste Powietrze”

od 1 VII 2018

zakaz spalania w kotłach, piecach i kominkach:

- mulów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem
- węgla kamiennego w postaci sympykie o uziarnieniu 0–3 mm
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna)

od 21 XI 2023

Uchwała nr 204/23 z 21 listopada 2023 roku
ws. aktualizacji Programu Ochrony Powietrza

- Ekodoradca w każdej gminie
- Analiza ubóstwa energetycznego w gminie
- Zwiększenie powierzchni zieleni w gminach miejskich
- Zwiększenie liczby kontroli przestrzegania Uchwały antysmogowej

od 1 I 2028

zakaz używania kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,
w granicach administracyjnych naszej gminy nie wolno stosować węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,

Od powyższej zasady obowiązują dwa wyjątki:

- kotły na węgiel, spełniające wymogi ekoprojektu i uruchomione przed 1 czerwca 2022 r., mogą być eksploatowane do końca ich żywotności,
- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności, jeśli zostały zainstalowane przed 11 listopada 2017 r.

Czyste powietrze

największy program rządowy dla Ciebie

do **136 200 PLN**

bezzwrotnej dotacji!

Gmina

GÓRA KALWARIA